

Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet
postmottak@bld.dep.no

Vår saksbehandler: Astrid Grydeland Ersvik
Vår ref.: 492703 (2014_00771)

Vår dato: 27.11.2014
Deres ref.: -

Høringssvar: Høring- forslag om å utvide adgangen til å pålegge hjelpetiltak med hjemmel i lov om barneverntjenester

Norsk Sykepleierforbund (NSF) i samråd med Landsgruppen av helsesøstre og Jordmorforbundet NSF støtter departementets forslag til endringer i barnevernloven. Vi støtter at barns rettigheter etter barnekonvensjonen og hensynet til barnets beste tilsier at foreldre skal kunne pålegges flere typer hjelpetiltak for en tidsbegrenset periode.

Kap.5 Bør adgangen til å pålegge hjelpetiltak utvides?

NSF uttalte i vårt høringssvar til NOU 2012:5 «Bedre beskyttelse av barns utvikling» følgende:

NSF støtter utvalgets forslag om at barneverntjenesten får utvidet mulighet til å fremme begjæring om pålegg av hjelpetiltak etter at frivillige tiltak er forsøkt eller vurdert.

Videre:

NSF støtter utvalgets forslag om at pålegg om råd og veiledning som har som formål å motivere for omsorgsendrende tiltak utenfor hjemmet, bør kunne lovfestes.

Vi er derfor tilfreds med at det nå foreslås å utvide adgangen til å pålegge hjelpetiltak. Vi støtter forslaget om at hjelpetiltak kan pålegges for inntil 2 år, da vi ser at mange familier trenger langvarig intervensjon for å få til ønsket endring. Det er samtidig vesentlig at tidsbegrensning av alle typer hjelpetiltak knyttes opp til en løpende vurdering av barnets beste og sannsynligheten for reell og varig forbedring av omsorgssituasjonen, slik at barnet ikke blir værende i en skadelig oppvekst- og omsorgssituasjon.

Kap.6 Forslag til endringer i barnevernloven om pålegg av hjelpetiltak

6.1.1 Kompenserende tiltak

NSF støtter forslaget om utvidelse av type kompenserende tiltak som kan pålegges, men er spørrende til at de foreslåtte tiltakene (barnehage, dagtilbud, opphold i besøkshjem, avlastningstiltak, leksehjelp, fritidsaktiviteter og bruk av støttekontakt) skal utgjøre en uttømmende liste. Vi mener det kan tenkes at andre typer tiltak utvikles og vurderes godt egnet, og at det da vil være uheldig å måtte gå veien via en lovendring for å kunne ta andre tiltak i bruk.

6.1.2 Omsorgsendrende tiltak

NSF støtter forslaget om at også omsorgsendrende tiltak skal kunne pålegges. Vi er tilfredse

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 Oslo

Telefon: 0 24 09
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506 MVA

Faktura adresse:
sykepleierforbundet@invoicedrop.com

med at omsorgsendrende tiltak som vi påpekte i høringsvar til NOU 2012:5 konkret nevnes som tiltak med dokumentert effekt. Eksempler på dette er ICDP/Foreldreveiledningsprogrammet som er i utstrakt bruk i helsestasjonen og Family Nurse Partnership, som nå skal utprøves i Norge. Vi vil framheve at grunnlaget for dette arbeidet bør starte allerede før barnet er født. Jordmødre har en fast rutine i svangerskapsomsorgen der alle kvinner får anledning til å kunne formidle om de har erfaring med vold og seksuelle overgrep i sine nære relasjoner. Dette kan være avgjørende for om vi oppdager barn som er utsatt for omsorgssvikt og vold, og våre muligheter til å sette inn egnede tiltak tidlig nok. Det må videre sikres gode informasjons- og samarbeidsrutiner mellom barnevern og helsestasjon for at hjelpetiltak som skal gjennomføres av helsestasjonen kan iverksettes snarest mulig etter fødsel.

NSF vil peke på en problemstilling knyttet til at pålagte hjelpetiltak i noen tilfeller skal gjennomføres via helsestasjons- og skolehelsetjenesten, som er et lovfestet, *frivillig* tilbud. At tilbudet er frivillig er en sentral faktor ved tjenesten som kan utfordres om den blir oppfattet som en forlengelse av barnevernstjenestens tiltakskjede. Det kan føre til at tilliten til og oppslutningen om helsestasjons- og skolehelsetjenesten svekkes blant særlig sårbare familier. I sin tur vil det kunne medføre at barnet sees av færre og at barnets rett til helsekontroller svekkes. Parallelt har helsesøstre erfaring fra samarbeid med barnevernstjenesten rundt familier som skal gå på helsestasjonen for veiledning og forplikte seg til å møte på barnets helsekontroller. Dette gjelder en liten gruppe som neppe vil påvirke helsestasjonens posisjon eller renommé i samfunnet, men hvor det vil være til barnets beste at det blir et tiltak at barnet får helsekontroller og foreldrene får veiledning eller gruppetilbud i regi av helsestasjonen. Dette er en problemstilling vi mener bør belyses i merknader til lov/forskrift, og i faglige retningslinjer for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, som nå er under utarbeidelse i helsedirektoratet.

6.1.3 Kontrolltiltak

Et overordnet spørsmål er om barnets beste er tilstrekkelig ivaretatt når omsorgssituasjonen er så vanskelig/usikker at det er nødvendig å iverksette kontrolltiltak som meldeplikt og urinprøvetaking. Vi ser at slike kontrolltiltak kan ha sin hensikt i en utrednings-/undersøkellesfase, men er spørrende til at dette skal være tiltak som ledd i å sikre barnet tilfredsstillende omsorg over tid.

Helsetjenestens – herunder helsestasjons- og skolehelsetjenestens – rolle i forhold til urinprøvetaking må avklares. Med bakgrunn i argumentene i pkt. 6.1.2 vil vi fraråde at urinprøvetaking av foreldre skal skje i regi av helsestasjons- og skolehelsetjenesten, men bør skje i regi av den aktuelle fastlege.

6.2 Endring av vilkårene ved pålegg om tilsyn

NSF støtter departementets forslag om å utvide adgangen til å pålegge tilsyn.

7. Hvem skal kunne pålegge hjelpetiltak, og sanksjoner ved brudd på pålegg

7.1 Saksbehandlingen ved pålegg om hjelpetiltak

Ut fra en totalvurdering mener NSF at en forenklet saksbehandling i fylkesnemnda både vil kunne ivareta hensynet til barnets beste og rask saksbehandling, og hensynet til foreldrenes rettssikkerhet.

7.2 Sanksjoner ved brudd på pålegg om hjelpetiltak

NSF vil fraråde bruk av politi for å få gjennomført pålagte hjelpetiltak. Igjen; hvis omsorgssituasjonen er så usikker og vanskelig og pålagte hjelpetiltak saboteres, bør omsorgsovertakelse være en nærliggende vurdering.

7.3 Særlig om bruk av tolk i barnevernets arbeid

NSF mener det skal være et absolutt krav at kvalifiserte tolker skal brukes i denne type saker. Vi vil peke på vår uttalelse om dette til NOU 2012:5:

Mangelfulle og manglende tolketjenester er til dels et stort problem som rammer barn spesielt, og særlig i barnevernssaker. NSF mener det bør opprettes en egen tolketjeneste for barn generelt, og som også besitter spesiell kunnskap om barnevernets hensikt og arbeid.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser

8.1.1 Økonomiske konsekvenser for kommunen

NSF oppfordrer til at det innarbeides budsjettmessig dekning for de foreslåtte tiltakene, slik at lovendringene reelt kan bidra til en styrking av særlig sårbare barn livssituasjon.

Med vennlig hilsen

Kari Elisabeth Bugge
Fagsjef

Kopi: Landsgruppen av helsesøstre NSF
Jordmorforbundet NSF
Sentralt Fagforum

